

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Bestuursopdracht vervolg Ontwikkelstrategie de Kempen
Vergaderdatum:	30 mei 2023
Documentnr. Corsa.:	RA23.019
Case nr. Corsa:	Z22001524
Portefeuillehouder:	de heer F.P.M. Rombouts wethouder

Voorstel

1. De bestuursopdracht vervolg Ontwikkelstrategie de Kempen te verstrekken aan het college van B&W, waarmee
 - het college de opdracht krijgt om samen met de colleges van Bergeijk, Bladel en Eersel te komen tot een voorkeursscenario voor de ontwikkeling van de Kempen tussen 2030 en 2040;
 - na vaststelling van dit voorkeursscenario in de gemeenteraden, dit scenario uit te werken in een strategische koers op ruimtelijk-fysiek en sociaal-maatschappelijk vlak.
2. Hiervoor een budget van € 36.000,- beschikbaar te stellen, waarvan € 18.000,- in 2023 en € 18.000,- in 2024.

Inleiding

In december 2021 is de Ontwikkelstrategie de Kempen door de colleges van de vier Kempengemeenten vastgesteld. De ontwikkelstrategie is een ruimtelijke strategie op het gebied van wonen, werken en mobiliteit en legt de focus primair op de periode tot 2030. Het is een bundeling van bestaand beleid. Inmiddels is regionaal (Zuidoost-Brabant) de conclusie getrokken dat dit vanwege de schaa sprong niet genoeg is.

Om dat wat meer nodig is richting te geven wordt er vanuit de Metropoolregio Eindhoven gewerkt aan richtinggevend keuzes voor fysieke ontwikkelingen in de periode na 2030 in een regionale ontwikkelstrategie voor Zuidoost-Brabant. De ontwikkelstrategieën voor de Kempen en Zuidoost-Brabant richten zich op wonen, werken en mobiliteit. Die fysieke ontwikkelingen hebben een potentiële impact op de brede welvaart in de Kempen. Vandaar dat het onderzoek naar aanleiding van de voorliggende bestuursopdracht balans moet brengen in de fysieke en sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen in de Kempen in de periode 2030-2040.

Om uw raad de ruimte te bieden kaders te stellen voor het onderzoek en het college van B&W het mandaat te geven samen met de colleges van Bergeijk, Bladel en Eersel aan de slag te gaan met deze opdracht ligt dit voorstel aan u voor.

Argumenten

1.1 Er is behoefte aan een actieve strategie voor de ontwikkeling van de Kempen

De regio Zuidoost-Brabant groeit snel. Grote maatschappelijke ontwikkelingen komen hier samen, mede door de grote economische groei in de regio en de verkregen mainportstatus. Denk daarbij aan de enorme woningbouwopgave, de groei van intelligente maakindustrie en investeringen in mobiliteitsknelpunten. Deze ontwikkelingen bieden veel mogelijkheden om de krachten en kwaliteiten van de gemeenten in de Kempen te versterken. Het is daarvoor wel van belang dat we er voor zorgen dat de kracht die vrijkomt in de regio op de juiste plek belandt.

1.2 We brengen de benodigde fysieke ontwikkelingen in verhouding met de brede welvaart van de Kempen.

In de eerste Ontwikkelstrategieën ligt de focus op ruimtelijke aspecten die komen kijken bij een groei van wonen, werken en mobiliteit. Deze trajecten hebben te weinig oog voor de sociaal-maatschappelijke gevolgen van deze fysieke ontwikkelingen. In uw raad is er juist veel aandacht voor brede welvaart en sociaal-maatschappelijke aspecten. Daarom wordt brede welvaart gebruikt als uitgangspunt voor dit onderzoek.

1.3 Samenwerken met onze buurgemeenten is nodig om stevig te staan ten opzichte van regio, provincie en Rijk.

De gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden vormen samen de 'subregio De Kempen' binnen de Metropoolregio Eindhoven. Dit gebied bestaat uit veel kleine en middelgrote kerkdorpen. De kwaliteiten van de vier gemeenten komen daarmee (waarschijnlijk) veel overeen. Dit zorgt ervoor dat deze gemeenten elkaar goed kunnen versterken in gesprekken met de Metropoolregio Eindhoven, provincie of het Rijk. Daarbij is het uitgangspunt dat we met vier

gemeenten sterker staan dan alleen. Voorliggende bestuursopdracht moet voor deze 'subregio' bepalen wat haar krachten en kwaliteiten zijn en op basis daarvan een strategische koers bepalen.

1.4 De bestuursopdracht bouwt verder op reeds gemaakte keuzes

Het voorliggende traject start niet met een volledig blanco vel, maar start met een inventarisatie van eerder vastgestelde visies op het gebied van wonen, werken, mobiliteit en welzijn. Nog actieve toekomstvisies van deelnemende gemeenten worden meegenomen in het traject. Daarnaast dienen ook de in juli 2023 te maken richtinggevende keuzes naar aanleiding van de Ontwikkelstrategie voor Zuidoost-Brabant als vertrekpunt voor het voorliggende traject.

1.5 De bestuursopdracht kent raakvlakken met de nog op te stellen omgevingsvisie

Deze bestuursopdracht kent vele raakvlakken met het traject om te komen tot een nieuwe integrale omgevingsvisie waarbij opgaven uit zowel het fysieke als het sociale domein een plek krijgen. Uw raad heeft op 28 november 2022 ingestemd met de startnotitie om te komen tot deze omgevingsvisie. Voor zowel de bestuursopdracht als voor de gemeentelijke omgevingsvisie is de input van inwoners, ondernemers en verenigingen van belang. Dit vraagt om een goede afstemming en koppeling tussen beide projecten. Hierbij moeten we zorgen dat het participatietraject van inwoners, ondernemers en verenigingen als ook de benodigde ambtelijke capaciteit gelijktijdig loopt en dus geen extra inzet vraagt.

Na het gezamenlijke traject zullen zowel de fysieke als de sociaal-maatschappelijke elementen die voortkomen uit het traject lokaal moeten worden verankerd in de gemeentelijke Omgevingsvisie.

1.6 De uitwerking van de bestuursopdracht heeft effect in de periode tussen 2030 en 2040

Het voorliggende onderzoek richt zich op periode tussen 2030 en 2040. Daarmee hebben de uitkomsten van dit traject geen effect op het huidige woningbouwprogramma van de deelnemende gemeenten en de mobiliteitsprojecten die zijn gepland.

2.1 Budget is noodzakelijk voor uitvoering van de bestuursopdracht

In de begroting 2023 en 2024 is geen dekking beschikbaar. De kosten voor Reusel-De Mierden bedragen €36.000,- en komen ten laste van de incidentele begrotingsruimte.

Kanttekeningen

1.1 Als Reusel-De Mierden zelfstandig of geen vervolg op de Ontwikkelstrategie de Kempen starten

Het is mogelijk om niet samen met onze buurgemeenten in de Kempen een vervolgtraject te starten, maar om dit lokaal op te starten. Ook is het mogelijk om geen vervolgtraject te starten. De ontwikkelingen op het gebied van wonen, werken en mobiliteit voor Reusel-De Mierden en de rest van de Kempen zijn echter dusdanig groots en grensoverschrijdend, dat dit onwenselijk is. Daarnaast is er een bepaalde massa aan inwoneraantal nodig om goed de brede welvaart te kunnen bepalen. De Kempen is daarvoor een ideale omvang volgens Het PON-Telos. Tenslotte geeft een gezamenlijk scenario van en over vier gemeenten een veel krachtigere boodschap af naar regio, provincie en Rijk.

1.2 Er lopen verschillende trajecten met andere doorlooptijden

Er zijn op dit moment – binnen de Kempen en daarbuiten – verschillende trajecten die of iets nodig hebben uit het voorliggende traject, of die er input op gaan leveren. Enkele voorbeelden: ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant, de actualisatie van de Kempische Woonvisie en het pMIEK¹. De planning van een aantal trajecten is niet te beïnvloeden en hier zullen we dus gedurende dit traject al input voor moeten geven. Eén voorbeeld hiervan is de ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant. Op de Omgevingsdag van 13 juli 2023 worden er richtinggevende afspraken gemaakt door de bestuurders van de 21 MRE-gemeenten om de koers van de regio na 2030 te kunnen bepalen. Dit vraagt om een zekere mate van flexibiliteit in dit traject. Soms zullen we, vooruitlopend op de planning, uitspraken moeten doen of input moeten leveren om ervoor te zorgen dat de belangen van de Kempen ook op andere terreinen worden gewaarborgd. Hiervoor is het belangrijk dat het college van B&W het mandaat krijgt om te handelen als er zich nieuwe ontwikkelingen voordoen of als er voor een van de genoemde trajecten uitspraken/input wordt verwacht.

¹ Provinciaal Meerjarenprogramma Energie en Klimaat waarvoor in oktober 2023 belangrijke besluiten moeten worden genomen over de energie-infrastructuur in de komende jaren.

1.3 De nog op te stellen omgevingsvisie kent een soortgelijk traject

Deze bestuursopdracht kent vele raakvlakken met de nog op te stellen omgevingsvisie. Daarmee kan het voorliggende traject invloed hebben op de bestaande planning van de omgevingsvisie en mogelijk andere projecten. We zien echter koppelkansen om beide projecten gelijktijdig op te pakken, waarbij de input vanuit de bestuursopdracht nodig is voor de doorvertaling naar de gemeentelijke omgevingsvisie. Een goede afstemming van beide trajecten ten aanzien van participatie en ambtelijke capaciteit is daarbij essentieel.

1.4 De verschillende gemeenteraden nemen afwijkende besluiten

Het is mogelijk dat door aanpassingen door de gemeenteraden er vier verschillende versies van de bestuursopdracht worden vastgesteld. Het politieke primaat voor het geven van een opdracht voor de gemeente Reusel-De Mierden ligt bij uw raad. Wanneer er daardoor vier verschillende (geamendeerde) versies worden vastgesteld moet er door de colleges worden gekeken naar de impact van deze verschillen op de aanpak in de bestuursopdracht. Het is mogelijk dat daardoor voor een specifieke gemeente nader onderzoek moet worden gedaan. Het is ook mogelijk dat aanvullingen vanuit individuele gemeenteraden voor alle vier de deelnemende gemeenten worden overgenomen. Kosten voor aanvullende werkzaamheden voor één gemeente worden aan die gemeente los in rekening gebracht. Om dit risico te verkleinen zijn de vier raden gezamenlijk geïnformeerd over de bestuursopdracht tijdens een informatiebijeenkomst op 1 maart 2023.

Financiën

De totale kosten voor de uitvoering van de bestuursopdracht zijn geraamd op €200.000,-. De gemeente Eersel zal optreden als penvoerder. Dit houdt in dat de gemeente Eersel als opdrachtgever optreedt richting contractanten in het kader van de uitvoering van de bestuursopdracht. De gemaakte kosten worden direct doorbelast aan de gemeenten Bergeijk, Bladel en Reusel-De Mierden.

De kosten voor Reusel-De Mierden bedragen €36.000,- (doorbelasting conform de eerder vastgestelde verdeelsleutel) en komen ten laste van de incidentele begrotingsruimte. In de begroting 2023 is geen dekking beschikbaar.

Vervolg

Participatie

Inwoners, ondernemers en verenigingen worden in het voorliggende traject betrokken in stap 2 van de aanpak: het uitwerken van de brede welvaart. Om hier vorm aan te geven wordt samengewerkt met Het PON-Telos (publieke onderneming, die haar onderzoeks- en advieswerkzaamheden inzet om brede welvaart te ontwikkelen en te monitoren).

Communicatie met uw raad

De raden van de deelnemende gemeenten hebben op twee momenten in de uitvoering een besluitvormende rol. Verder blijven ze gedurende het traject gezamenlijk geïnformeerd en (in stap 2) actief betrokken.

Tijdens de Kempische informatiebijeenkomsten voor de gezamenlijke raden zullen de raden iedere bijeenkomst worden bijgepraat over de voortgang. De bijeenkomst van 13 september 2023 zal worden gebruikt voor een werkbijeenkomst in het kader van stap 2 van het traject (uitwerken brede welvaart).

Planning

De uitvoering van de voorliggende bestuursopdracht is opgedeeld in vijf stappen. Een toelichting op deze stappen is opgenomen in de bijgevoegde bestuursopdracht.

Stap	2023	4	5	6	7	8	9	10	11	12	2024	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
0																							
1																							
2																							
3																							
4																							
5																							

Legenda

Stap 0: Vaststellen bestuursopdracht;
Stap 1: Inventarisatie;
Stap 2: Uitwerken brede welvaart;
Stap 3: Van denkrichtingen naar scenario's;
Stap 4: Voorkeursscenario bepalen;
Stap 5: Uitwerken voorkeursscenario.

Rode lijn: Raadsbesluit

Na het gezamenlijke traject zullen de fysieke elementen die voortkomen uit het traject lokaal moeten worden verankerd in de gemeentelijke Omgevingsvisie.

Het onderzoek dat volgt uit de voorliggende bestuursopdracht zal voor een deel worden uitgevoerd door externe, deskundige bureaus. Daarnaast vraagt dit traject om ambtelijke capaciteit binnen de deelnemende gemeenten. Ambtelijke ondersteuning zal verspreid over een groot aantal beleidsterreinen moeten worden georganiseerd. Daarmee kan het voorliggende traject invloed hebben op bestaande plannings van andere projecten en trajecten.

Bijlagen

1. Bestuursopdracht vervolg Ontwikkelstrategie de Kempen (corsa 23.03933)

het college van burgemeester en wethouders,

dhr. J.P.P.S. Ruyters
secretaris

mw. A.J.M.H. van de Ven
burgemeester

Raadsbesluit

Vergaderdatum:	30 mei 2023
Onderwerp:	Bestuursopdracht vervolg Ontwikkelstrategie de Kempen
Documentnr. Corsa:	RA23.019
Case nr. Corsa	Z22001524

De raad van de gemeente Reusel-De Mierden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 april 2023

gehoord de beraadslaging in de commissievergadering van 9 mei 2023

Besluit

1. De bestuursopdracht vervolg Ontwikkelstrategie de Kempen te verstrekken aan het college van B&W, waarmee
 - het college de opdracht krijgt om samen met de colleges van Bergeijk, Bladel en Eersel te komen tot een voorkeursscenario voor de ontwikkeling van de Kempen tussen 2030 en 2040;
 - na vaststelling van dit voorkeursscenario in de gemeenteraden, dit scenario uit te werken in een strategische koers op ruimtelijk-fysiek en sociaal-maatschappelijk vlak.
2. Hiervoor een budget van € 36.000,- beschikbaar te stellen, waarvan € 18.000,- in 2023 en € 18.000,- in 2024.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 30 mei 2023

De raad voornoemd,

de griffier,

mw. J.M. van Dongen-Hermans

de voorzitter,

mw. A.J.M.H. van de Ven

